

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum terminus assumptionis sit natura vel persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

6 Et si dicatur quod locus est terminus motus localis, & tamen preexistit motui. Dicendum est quod locus non est terminus motus localis, sed esse mobilis in loco, ad quem movetur, seu ubi, & ifud esse non precedit motum, sed acquiritur per ipsum.

7 Ex eadem radice patet quod unio naturæ assumptæ cum natura & persona assumente est proprie terminus assumptionis, quia illud solū proprie est terminus assumptionis, quod acquiritur per actionem. Sed per actionem assumptionis, quantum est de natura talis actionis, nihil acquiritur, nisi unio naturæ assumptæ, cum natura & persona assumente, ut iam natura humana in se non subsistat, sed existat in persona assumente, quare &c. Dico autem, quantum est de natura assumptionis, quia si aliqua dona supernaturalia sint collata naturæ humanæ assumptæ: hoc tamen non est ex pura natura assumptionis, sed ex alio dono: ergo sola unio naturæ assumptæ cum natura & persona assumente, per quam formaliter natura assumpta habet esse cum natura & persona diuina, est per se terminus assumptionis.

8 Et si dicatur contra hoc, quia ad relationem non est actio, vel motus, ut dicitur, 7. Physi. talis autem unio non est, nisi quedam relatio. Est dicendum ad hoc quod sicut visum fuit lib. 1. di. 30. qu. 2. nu. 14. duplex est respectus, unus, qui est sola denominatio sumpta ex pluribus: & hic sufficit ad prædicamentū relationis, ut similitudo, & qualitas, & huiusmodi. Et talis respectus non est aliqua res præter suum fundamentum, nec ad ipsum potest esse motus vel actio. Et de tali respectu vel relatione loquitur Aristo. 7. Physi. Alius respectus est, qui non est sola denominatio sumpta ex pluribus, sed est realis modus essendi, vel per consequens ad fundamentū, ut inherere consequitur per se naturam accidentis, vel per accidens & extrinsecus adueniens sicut ubi, vel esse tali loco, & tangere & tangi, & tales respectus non semper sunt de prædicamentō relationis, & ad eos potest esse & est verus motus, sicut motus localis est ad ubi, tanquā ad terminum extrinsecū, qui locatio acquiritur & est in eo. Est enim circumscripcio corporis à loco: locus autem non est terminus motus localis, nisi extrinsecus. Similiter corpora distātia, per motū localem alterius, vel amorū sunt propinqua, & se tangentia. Et ad hoc terminatur motus, quanuis tangere & tangi non sint, nisi reales modi essendi & quidam respectus extrinsecus aduenientes, nec pertinent ad prædicamentū relationis. Eodem modo cum esse vnitū sit quidam realis modus essendi ad ipsum potest terminari actio vel motus. Sed ad unionem de qua nunc loquimur, quæ est humanæ naturæ cum natura & persona diuina, non potest terminari actio naturalis, sed sola diuina quæ potest naturæ humanæ dare nouum modum essendi, sicut dat accidenti in sacramento altaris: sic igitur natura assumpta & natura & persona assumens, sunt quidem extrema unionis, sed non proprie terminus assumptionis, sed solum ipsa unio.

9 Veruntamē quia ratione unionis aliqua cōiueuerunt dici vnum, quāuis nō omnino proprie (magis enim deberent dici vnita q̄ vnum.) Ideo secundū consuetum modū loquēdi potest dici q̄ unio terminata est ad vnum, vel ad vnitatem in persona: non autē ad vnum in natura. Ad cuius intellectum aduertendū est quod natura nominat solum id quod pertinet intrinsecē ad naturā rei: suppositum autem & persona dicunt rem in se, & per se subsistentem: sicut enim natura vel essentia absolute respicit esse, sic persona vel suppositū respicit esse per se, & in se esse, propter quod aliqua nō dicuntur fieri, vel esse vnū in natura, nisi dupliciter. Vno modo, quia constituunt vnā substantiā, siue sui compositione, sicut materia & forma constituunt essentiam cōpositi, siue sui corruptione, sicut elementa constituunt naturā mixti. Alio modo dicuntur aliqua vnum in natura, quia non sunt diuerse essentia, sed vnū est essentia, & reliquū non, sed modus essentia, sicut fundamentū proprie non dicit aliam essentia vel naturam à respectu, & si realiter ab ipso differat, ut ostēsum fuit lib. 1. di. 30. q. 2. Et primus quidē modus affirmatiuus est. Secundus quasi negatiuus. Simili modo aliqua dicuntur fieri, vel esse vnū in persona, vel in subsistentia, super quam fundatur ratio suppositi, vel personæ dupliciter. Vno modo, quia ex eis fit vna subsistentia causaliter, sicut ex hac materia, & hac

forma fit subsistentia cōpositi: alio modo, quia vnū habet propriam subsistentiam, aliud verō non, sed inexistētiā, sicut Sortes & albedo eius.

10 Ex quibus facilliter concluditur q̄ assumptio nō est terminata ad vnum in natura, quia natura diuina & humana non possunt esse vel fieri vnum primo modo, quia ex natura diuina & humana non potest cōstitui vna terra, nec sui cōpositione, quum se non habeant, ut materia & forma, siue vt actus & potentia, sed vtraq̄ est actū ens, ex quibus sic habentibus se impossibile est aliquam naturam tertiam cōstitui, neq̄ sui corruptione, quia nec natura diuina potest transmutari in humanā, quum sit incorruptibilis, nec humana in diuinā, quum sit ingenerabilis, nec ambæ in tertiam, propter eandē causam: ergo isto modo natura diuina & humana nō possunt fieri, vel esse vnum in natura, nec secundo modo, quia non potest dici quod vnum sit natura, & reliquum non, quia tunc periret veritas incarnationis, & sic nullo modo potest assumptio terminari ad vnum in natura.

11 Item nec est terminata ad vnū in persona, vt ex ambabus naturis sit causata vna subsistentia, vel personalitas, quia effectus non precedit causam, sed personalitas præcedit unionē naturæ assumptæ cum natura diuina: ergo assumptio non est terminata ad vnū in persona, sic q̄ ex duabus naturis sit causata illa personalitas. Restat ergo unionem sic fuisse terminatā ad vnum in persona, vel subsistentia, q̄ tota personalitas vel subsistentia est à persona & natura diuina: humana verō solū inexistit, & quātum ad hoc degenerat in accidens, licet sit vera substantia.

12 Ad primum argumentum dicendū quod in actione reciproca, idem est agens & terminus extrinsecus, & sic natura diuina, & persona sunt terminus intrinsecus in assumptione, sed naturam humanam esse vnitam personæ diuinæ est terminus intrinsecus, & per actionem assumptionis acquisitus.

13 Ad secundum dicendum quod ex hoc quod natura diuina & persona præexistunt assumptioni, non possunt esse terminus intrinsecus assumptionis, nec humana natura est eius terminus secundū se & absolute. Sed unio eius cum natura diuina & persona, hoc enim fit per assumptionem, & nihil aliud: & ideo cum nihil sit terminus actionis nisi illud quod fit per actionem, talis unio est per se, & præcisē terminus assumptionis intrinsecus.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum vno natura humanæ ad verbum sit maxima vnionum.

Tho. 3. q. 2. ar. 9.

Secundō queritur, vtrum ista unio sit maxima vnionū. Et arguitur quod sic. Primō per Bern. libro de consideratione, vbi dicit quod inter omnes vnitates arcem tenet vnitas trinitatis, & post eam est unio dignissima, quæ est in Christo, sed vnitas trinitatis, est increata, quum ergo post illā unio incarnationis sit maxima, videtur quod inter omnes vniones creatas, illa sit præcipua.

2 Item August. dicit. 1. de tri. quod homo potius est in filio, quā filius in patre. Sed pater & filius sunt vnum vnitate potissima: ergo Deus & homo sunt vnum vnitate adhuc potiore.

3 IN contrarium arguitur, illa unio est magis vna, per quam ex vnitatis sit vnum in persona & natura, quā illa per quam sit vnum solum in persona, & nō in natura, sed per vnionem materiæ cum forma sit vnum in natura & persona, vt in Sorte: per vnionem autem incarnationis non fit vnum in natura, sed solum in persona, vt patet ex præcedente quæstione ergo unio materiæ cum forma est maior alia.

4 RESPONSI O. Dicendū est primō quid sit unio & qualiter differat ab assumptione. Et secundo videbitur de proposito. Quantum ad primum sciendum est quod unio quandoq̄ accipitur pro actione, per quā aliqua vniantur, quandoq̄ verō pro relatione, per quam aliquid formaliter dicitur alteri vnitum: & iste secundus modus videtur esse magis proprius quā primus, quia actio per quam aliqua vniantur magis proprie videtur importari nomine vnionis, quā nomine vnionis, quandoque tamen vnum acci-